

Pedagogisch beleid (Visie)

Voorwoord

Voor u ligt het pedagogisch beleid van Kindercentrum Prinses Amalia.

Het pedagogisch beleid is in eerste instantie bestemd voor de organisatie en haar medewerkers. Het geeft een duidelijk kader van het pedagogisch handelen binnen de groepen. Jaarlijks wordt het pedagogisch beleidsplan getoetst en waar nodig aangepast.

De nieuwe Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang is aangenomen en wordt per 1 januari 2018 van kracht. De Wet regelt een aantal kwaliteitseisen waaronder de concrete uitwerking van de pedagogische doelen van Riksen-Walraven die tevens zichtbaar moeten zijn in de praktijk.

Het pedagogisch beleid is concreet vertaald in het pedagogisch werkplan per leeftijdsgroep, waarbij alle accentverschillen ook duidelijk omschreven zijn.

Gedicht van Loris Malaguzzi, een van de oprichters van Reggio Emilia, uit: De honderd talen van kinderen.

Volgens Loris Malaguzzi, een van de grondleggers van de Reggio Emilia visie beschikken kinderen over honderd talen (ofwel talenten), hier onder het gedicht ter illustratie en verduidelijking.

*Het kind Bestaat uit honderd
Het kind heeft honderd talen
honderd handen honderd
gedachten honderd manieren
van denken van spelen, van
spreken. Honderd, altijd weer
honderd Manieren van luisteren
Verwonderen en liefhebben
Honderd vreugden Om te zingen
En te begrijpen Honderd
werelden Om te ontdekken
Honderd werelden Om te
verzinnen Honderd werelden
Om te dromen. Het kind heeft
honderd talen (en nog honderd
honderd honderd meer) Maar ze
pakken er negenennegentig af.
De school en de samenleving
scheiden het hoofd van lichaam
Zij zeggen tegen het kind: Dat
hij zonder handen moet denken
Zonder hoofd moet handelen
Moet luisteren en niet praten
Moet begrijpen zonder vreugde
Alleen met Pasen en met kerst
Mag lief hebben en
verwonderen. Ze zeggen tegen
het kind: Ik geef je de al
ontdekte wereld en van de
honderd pakken ze er
negenennegentig af. Ze zeggen
tegen het kind: Dat werk en spel
Realiteit en fantasie
Wetenschap en verbeelding
Hemel en aarde Verstand en
droom Dingen zijn Die niet bij
elkaar horen. En dus vertellen
ze het kind Dat de honderd er
niet is. Het kind zegt: ZEKER DIE
IS ER WEL!*

Pedagogisch beleid (Visie)

Inhoudsopgave

Kindercentrum Prinses Amalia in de wijk Spangen	3
Pedagogische visie	3
Missie	4
Visie op verantwoording en goed bestuur	4
Visie op	4
• de verzorging van kinderen.....	4
• opvang binnen een groep.....	4
• het kind	4
• eventuele ontwikkelingsproblemen	5
De visie uitgebeeld (de boom staat symbool voor het kind).....	5
Belangrijke omgevingsfactoren	6
Visie binnen en buitenruimte.....	6
Buitenspelen	7
Rol van de pedagogisch medewerker wel of niet meespelen.....	8
Meespelen en initiatief volgen	8
Leiding geven en ruimte geven voor initiatieven.....	8
Inspirerende pedagogische stromingen.....	9
Emmi Pikler (1902- 1984)	9
Loris Malaguzzi (Reggio Emilia)	10
Rechten van het Kind	11
Uitgangspunten onderverdeeld in de vier competenties (wet Kinderopvang)	12
De pedagogische uitgangspunten toegepast in de praktijk.....	12
Voldoende emotionele Veiligheid	12
Wenperiode.....	13
Samenvoegen van groepen	13
Ontwikkeling van persoonlijke competentie.....	14
Mentorschap	18
Belevingswereld van de kinderen	18
Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	19
OGW (Opbrengst Gericht Werken).....	19
Ontwikkelingsachterstanden en probleemgedrag.....	20
Ontwikkeling van de sociale competentie	21
Samen in de Wijk.....	22
Overdracht van waarden en normen	23
Ouderbetrokkenheid.....	24
Taken beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers.....	25
Flexibele opvang	26
De pedagogisch beleidsmedewerker en coaching	26
Pedagogisch beleidsmedewerker & de beroepskracht-kind-ratio (BKR)	27
Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker / coach	27

Pedagogisch beleid (Visie)

Kindercentrum Prinses Amalia in de wijk Spangen

Kindercentrum Prinses Amalia is gelegen in de Rotterdamse wijk Spangen van Delfshaven.

- Het hoofdgebouw aan de Spaansegweg 20 is gevestigd in een mooi en licht pand met een grote uitdagende tuin.
- Het kindercentrum werkt ook samen met de Mariaschool aan de Schietbaanlaan met 1 lokaal voor de peuter plusgroep.

De dependances voor de Buitenschoolse opvang van Kindercentrum Prinses Amalia zijn gevestigd in

- een pand van Speeltuin 'Het Westen' met een grote en mooi aangelegde speeltuin aan de Spaansegweg 38
- een buitenschoolse opvang box geplaatst door Kindercentrum Prinses Amalia op het terrein van de speeltuin aan de Spaansegweg 38
- twee lokalen in het gebouw van de Finlandiaschool aan de Brigantijnstraat 50
- drie lokalen in de Nicolaasschool aan de Korfmakerstraat 12.
- twee lokalen in de montessori school De Korf aan de Korfmakerstraat 80.

Kindercentrum Prinses Amalia is goed te bereiken met het openbaar vervoer. Er is een groot aantal scholen in de buurt waarvoor Kindercentrum Prinses Amalia de buitenschoolse opvang organiseert. Dit zijn de volgende scholen:

- de Margrietschool
- de Duo 2002 Kasteelschool
- de Al Ghazalischool
- de Nicolaasschool
- de Korfschool
- de Lucasschool
- de Piloot
- de Finlandiaschool
- de Auris Hildernisseschool
- de Singel in Schiedam
- de Peperclip in Schiedam

Het kindercentrum heeft een groot aanbod aan activiteiten voor de kinderen zoals peuterdans, peutoryoga, zelfverdediging, kunstlessen en zwemlessen. Ook wordt gebruik gemaakt van het activiteitenaanbod van Kinderboerderij de Bokkesprong, de Educatieve Tuin (tuinieren), de sportvelden van Vreelust, zwembad het Westen en Speeltuin het Westen.

Pedagogische visie

In de uitwerking van het pedagogisch beleidsplan van Kindercentrum Prinses Amalia, dienen de vier pedagogische basisdoelen uit de wet kinderopvang samen met het internationaal verdrag inzake rechten van het kind en twee inspirerende pedagogische stromingen als uitgangspunt. De wijze waarop de pedagogische visie wordt ingevuld is bepalend voor de wijze waarop wordt omgegaan met de kinderen.

Pedagogisch beleid (Visie)

Missie

Kindercentrum Prinses Amalia is een regulier kindercentrum, zij organiseert de opvang van kinderen waarvan de ouders werken en studeren. In de peutergroepen werkt het kindercentrum als voorschoolse voorziening met als doel een 'vliegende start' te realiseren voor peuters.

Door samenwerking met professionals wordt het diensten- en activiteiten aanbod versterkt en wordt ondersteuning geboden aan kinderen en ouders, 'Samen in de wijk'. In de plusopvang groepen richt het kindercentrum zich op kinderen die extra zorg nodig hebben.

Visie op verantwoording en goed bestuur

Bestuur en directie zijn zich bewust van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, maatschappelijke positie en voorbeeldfunctie. De directie betreft relevante belanghebbenden bij beleidsvorming en legt aan hen verantwoording af over de uitvoering van het beleid. De directie zorgt dat er wordt voldaan aan wet- en regelgeving; hierbij geldt de Wet Kinderopvang als leidraad.

Visie op

- **de verzorging van kinderen**

Wij bieden een omgeving waarin een kind zich veilig voelt. Kinderen worden opgevangen in een vaste groep met vaste pedagogisch medewerkers. De kinderen kunnen rekenen op een aangepaste en veilige omgeving.

De medewerkers van Kindercentrum Prinses Amalia hebben een positieve, responsieve houding naar de kinderen; positief wil zeggen: benadrukken wat het kind al wel kan en wat hij goed doet. Responsief betekent: openstaan voor uitingen van het kind en hier op inspelen en reageren.

Respect voor kinderen en hen serieus nemen betekent ook dat we gevoelens serieus nemen. We helpen hen ermee om te gaan door gevoelens te benoemen en mogelijkheden te bieden deze te uiten. Wij bieden de kinderen emotionele ondersteuning wanneer dat nodig is, zodat ze zich veilig voelen en op hun gemak.

- **opvang binnen een groep**

Opvoeden binnen het gezin en binnen een groep is verschillend. Binnen het kindercentrum worden kinderen opgevangen in een groep van 9 tot 20 kinderen. Binnen deze groepsopvang hebben de pedagogisch medewerkers oog voor de individuele behoeftes van het kind. Het kindercentrum is helemaal op kinderen afgestemd, spelmateriaal en activiteiten sluiten aan bij de leefwereld en leeftijd van de kinderen. Wij vinden een gezellige, huiselijke sfeer belangrijk. De groep waar het kind wordt opgevangen moet veiligheid en warmte bieden waar elk individueel kind tot zijn recht komt en op zijn of haar gemak voelt.

Omdat het kind in een groep wordt opgevangen zal de groepsdynamiek gebruikt worden ter stimulering van de persoonlijke ontwikkeling.

De groep biedt de volgende mogelijkheden: samen spelen, samen delen, samen plezier maken, ruzie maken, vrienden maken, gevoelens delen.

- **het kind**

Een kind wordt geboren met een bepaalde aanleg en eigenheid. Een kind ontwikkelt zich in wisselwerking met de omgeving. Ieder kind (mens) is uniek en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo en op zijn eigen manier. Deze eigen unieke manier wordt bepaald door zijn aanleg, door de omgeving waarin hij verkeert en door de interactie tussen het kind en zijn omgeving.

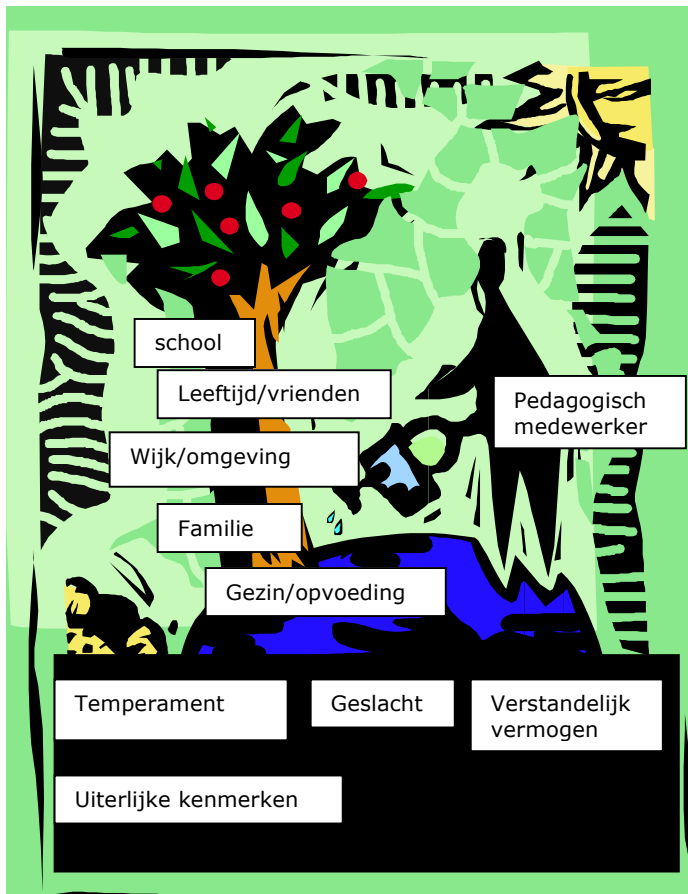
Pedagogisch beleid (Visie)

- **eventuele ontwikkelingsproblemen**

Een vroegtijdige signalering van ontwikkelingsproblemen is belangrijk om het kind zo te kunnen begeleiden dat het probleem kan worden opgelost of dat het kind de beperking leert hanteren. Er is sprake van een ontwikkelingsprobleem wanneer een kind achterblijft op de gemiddelde ontwikkeling van kinderen met dezelfde leeftijd. Dit kan op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied zijn. Het kind wordt daardoor belemmerd in zijn functioneren en/of in de omgang met anderen.

De visie uitgebeeld (de boom staat symbool voor het kind)

Met de vergelijking van de boom willen we duidelijk maken dat ieder mens, iedere boom uniek is. Wij respecteren het kind zoals het is met zijn eigen wortels en zijn eigen stam. Dit betekent voor de pedagogisch medewerker dat zij goed kijkt en luistert naar waar kinderen mee bezig zijn om zo in te kunnen spelen op de behoefte van het individuele kind zodat zij de juiste voeding (liefde en aandacht) kan geven.

Onder de grond zitten de wortels van de boom. De wortels staan voor wat al aanwezig is in het kind zelf.

Voorbeelden hiervan zijn

- *Temperament:* zoals biologisch ritme, aanpassingsvermogen van een kind, gevoeligheid
- *Geslacht:* jongen of meisjes
- *Verstandelijk vermogen:* IQ, intelligentie bepaalt voor een belangrijk deel in welke mate we de complexe wereld waarin we leven kunnen begrijpen en hoe we er in kunnen functioneren.

De stam van de boom staat voor de invloeden vanuit de omgeving. Het gezin is in de afbeelding onder aan de stam geplaatst, omdat de ouders de eerste zijn die invloed hebben op de verdere ontwikkeling van het kind. Na de geboorte is het kind afhankelijk van zijn ouders. Hoe hoger in de stam (hoe ouder het kind), hoe verder zijn omgeving reikt.

Pedagogisch beleid (Visie)

Belangrijke omgevingsfactoren

Het gezin

Het gezin is de eerste omgeving waarbinnen het kind opgroeit. Deze zal een directe invloed uitoefenen op het kind. Een kind is door hechting en loyaliteit aan zijn of haar ouders/verzorgers gebonden. Daarnaast heeft ook de plaats in de kinderrij invloed op de rol die het kind krijgt in het gezin.

Familie, wijk en omgeving

Het gezin zelf maakt weer onderdeel uit van een sociale omgeving en binnen een sociaaleconomische klasse waardoor verschillende invloeden worden uitgeoefend. Deze sociaaleconomische klasse kan zeer beperkend of stimulerend zijn voor de mogelijkheden van het gezin en die van het kind binnen dit gezin. Van grote invloed op de ontwikkeling van het kind is ook de culturele groep waartoe het behoort.

School / kinderdagverblijf/peuterspeelzaal

De school heeft niet uitsluitend het bijbrengen van kennis en vaardigheden als functie. De sociale interactie op school met leeftijdgenoten en leerkrachten spelen ook een belangrijke rol bij de persoonlijkheidsontwikkeling in bredere zin.

Leeftijdgenoten/ vrienden

Naarmate het kind ouder wordt, wordt de invloed van leeftijdgenoten steeds groter. Een kind wil graag ergens bij horen en wil liever geen uitzondering zijn. Dit wordt nog duidelijker bij de wat oudere kinderen en vooral bij de kinderen op de BSO.

Visie binnen en buitenruimte

Een van de uitgangspunten vanuit de visie van Reggio Emilia is het concept de 'drie pedagogen'. Kinderen leren het meest van elkaar, zij zijn elkaars eerste pedagoog. Dan komt de tweede pedagoog: de volwassenen, de ouders, leerkrachten, groepsleiding en anderen. De derde pedagoog wordt gevormd door de ruimte, de inrichting en de materialen. Ruimte moet uitdagen, bijdragen aan de ontwikkeling en educatie van kinderen. Het gebouw, de buitenspeelruimte en de inrichting van ruimten spelen daarbij (wel) een belangrijke rol. Een goed ingerichte ruimte nodigt kinderen uit tot spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen te zijn.

Voor alle kinderen is een rijke leeromgeving van groot belang. Een verscheidenheid aan materialen die uitnodigen om te spelen, ontdekken, oefenen en experimenteren op allerlei gebied. Het is belangrijk dat er uitnodigende en prikkelende materialen en activiteiten aanwezig en beschikbaar zijn. En dat er regelmatig iets 'nieuws' te vinden is, zodat de nieuwsgierigheid en exploratiedrang wordt gestimuleerd.

In de groepen werkt het kindercentrum met **speelhoeken** zoals:

-*Het Atelier* met creatieve materialen: klei, verf, kleurpotloden en ander tekenmateriaal, allerlei knutselpullen, kosteloos materiaal (goed gesorteerd in bakken en potten), tijdschriften, oude kranten, lapjes en wol, elastiekjes, schilderstape, kleuterlijm, scharen, prikpenen, splitpenen enz.

-Ontdekplek: In deze hoek spelen kinderen met ontwikkelingsmateriaal en allerlei materiaal om te sorteren, ordenen en tellen. Ook natuur en techniek komen hier aan bod in de vorm van ontdekkend leren.

-Bouwplaats: Op de bouwplaats gaan kinderen aan de slag met constructieve materialen. Zij werken aan ruimtelijk inzicht, planmatig werken, motorische vaardigheden. Een treinbaan, Kapla, knikkerbaan, Knexx, kosteloos materiaal (Reggio

Pedagogisch beleid (Visie)

Emilia) wereldspelmateriaal, grote en kleine blokken, voorbeeldkaarten, tekenmateriaal om plattegronden en ontwerpen te maken en een fijne bouwmat.

-Speeltheater: In het theater draait alles om dramatische expressie en verkleedkleding. Kinderen kunnen zelf een rol aannemen, maar ook spelen met poppen, een poppenhuis of in een poppenkast een eigen voorstelling maken.

-Leeshoek: Hierbij ontwikkelen de kinderen hun taalvaardigheid en schrijfvaardigheid. Beginnende geletterdheid en aanvankelijk lezen hebben hier een belangrijke plaats. Ook werken zij aan hun fijne motoriek, een voorwaarde om later een goed handschrift te kunnen ontwikkelen.

Doordat er meerdere kinderen in een hoek spelen, moeten ze onderling afspraken maken. Wie mag het eerst op het verfbord? Wie gaan er kleien? Zo stimuleer je samenwerken, helpen en rekening houden met elkaar.

Daarnaast kunnen de kinderen meerdere materialen bij elkaar betrekken: Heb je je knutselwerk af, dan kun je het bijvoorbeeld gaan verven. Is het mooi om op je schilderwerk veertjes of draadjes te plakken, dan doe je dat!

Kinderen spelen langer in een rijkere hoek, omdat ze binnen de hoek gemakkelijk zelfstandig kunnen wisselen van activiteit.

De speelhoeken worden steeds aangepast naar het thema van dat moment. Tot slot zorgt het voor een duidelijke en overzichtelijke indeling van je lokaal.

Kinderen gebruiken materialen op een andere manier dan je vooraf had bedacht. Zeg dan niet te snel dat het 'daarvoor niet bedoeld is'. Het kind zou dan onbedoeld kunnen oppikken dat eigen initiatief niet gewenst is. Vraag door welke gedachte erachter zit en verken samen wat je nog meer met de materialen zou kunnen doen. Zo kun je je laten inspireren dóór de kinderen.

Buitenspelen

Buiten is voor kinderen minstens zo belangrijk als binnen. Tijdens het buitenspelen komen kinderen in aanraking met verschillende materialen en uiteenlopende omstandigheden. Een kind leert hoogte, diepte en afstanden in te schatten door ergens vanaf te springen. Een kind leert spelenderwijs en experimenterend door ervaringen op te doen op jonge leeftijd.

Het aanbieden van natuur bij het kindercentrum kan wat tegenwicht bieden aan de verstedelijkte omgeving waarin de kinderen opgroeien. De wijze waarop een buitenruimte ingericht is heeft ook invloed op het sociale contact tussen de kinderen. Een gevarieerde buitenruimte nodigt uit tot ontmoeting, sociaal contact, samenwerking en samenspel. Kinderen kunnen in kleine groepjes spelen omdat er meerdere speelgebieden zijn. Speelmateriaal moet aanleiding kunnen geven tot verschillende soorten spel. Bedenk vooral dat je buiten ook kunt spelen met speelmateriaal waarmee je binnen ook speelt. Je kunt buiten bijvoorbeeld ook schilderen.

Spelen en buiten spelen zijn belangrijk voor de ontwikkeling en gezondheid van de kinderen. Bij Kindercentrum Prinses Amalia spelen wij iedere dag buiten, wij proberen minimaal twee uur per dag met de kinderen buiten te zijn, ongeacht het weer. Onze locaties beschikken over een eigen buitenruimte en /of speeltuin of kinderboerderij waar we gebruik van kunnen maken.

De wereld van kinderen wordt groter door het buiten spelen. In uitdagende speelplaatsen of in een (speel)tuin of kinderboerderij kunnen de kinderen ontdekken, verkennen en uitdagingen of avontuur aangaan. De kinderen kunnen buiten vrij bewegen en hun lichamelijke mogelijkheden ervaren door onder andere klimmen en klauteren en zo hun grove motoriek verder ontwikkelen.

Ook de fijne motoriek wordt gestimuleerd door bijvoorbeeld het spelen met zand en andere (natuurlijke) materialen.

Pedagogisch beleid (Visie)

Door het samenspel buiten kan een kind inzicht krijgen in zijn eigen gevoelens en die van anderen. Dat is goed voor de sociale ontwikkeling. Buitenspelen zorgt voor een verrijking aan ervaringen door andere geuren, temperaturen, geluiden en kleuren.

Rol van de pedagogisch medewerker wel of niet meespelen

De pedagogisch medewerker bekijkt de wereld door de ogen van het kind en ontdekt samen met het kind deze wereld, gaat mee op avontuur, geeft waar mogelijk vrijheid en stimuleert de creatieve ontwikkeling. Door mee te gaan met de flow van de kinderen ontstaat er een mooie band tussen pedagogisch medewerker en kind.

Meespelen en initiatief volgen

Als een pedagogisch medewerker de speelruimte van kinderen binnenkomt, zal alle aandacht naar haar gaan. Het is belangrijk om erop te letten het spel niet te storen en het ongewild *over* te nemen. Wanneer de pedagogisch medewerker rustig bij de kinderen gaat zitten, kan hij/zij observeren wat de kinderen boeit en de kinderen kunnen ervaringen met hem / haar delen.

Kinderen storen elkaar minder, omdat een onbegrepen initiatief van een ander kind veelal wordt genegeerd. Ze spelen dan elk hun eigen spel naast elkaar verder.

Leiding geven en ruimte geven voor initiatieven

Het is ook mogelijk om zelf het initiatief te nemen als pedagogisch medewerker door middel van begeleid spel. Kinderen vinden het vaak heerlijk om mee te doen en het kan van grote educatieve waarde zijn. Denk aan voorlezen, samen verhalen uit spelen, zing-, dans- of kringspelen en experimenteren met de natuur. Het is dan van belang om de kinderen een actieve rol en de ruimte te geven om mee te doen op hun eigen manier.

Pedagogisch beleid (Visie)

Inspirerende pedagogische stromingen

De beschreven visie zal tot uiting komen in ons pedagogisch handelen binnen ons kindercentrum. Invloedrijke pedagogische stromingen ondersteunen onze visie en hebben invloed op ons praktisch pedagogisch handelen.

Kindercentrum prinses Amalia heeft zich laten inspireren door de volgende twee pedagogische stromingen:

- Emmi Pikler
- Loris Malaguzzi (Reggio Emilia)

Emmi Pikler (1902- 1984)

Kinderarts in Wenen en directeur geweest van een kindertehuis waar ze haar methodiek heeft ingevoerd.

Emmi Pikler hechtte veel waarde aan een zorgvuldige, aandachtige fysieke verzorging van met name de jongste kinderen. Dit zorgt bij hen voor een gevoel van geborgenheid.

Pedagogische visie

De zuigeling is al bij zijn geboorte uitgerust met het vermogen tot communiceren en leren. De pedagogisch medewerker schept de voorwaarden waaronder dit potentieel en de autonomie van het kind tot bloei kan komen.

Het gevoel van veiligheid is een van de belangrijkste voorwaarden voor het kind om met plezier te kunnen bewegen en zelfstandig te spelen. Alleen als het kind deze innerlijke zekerheid voelt geliefd te zijn, heeft het de interesse en de energie om zichzelf en zijn omgeving te onderzoeken. Een vrije bewegingsontwikkeling is onlosmakelijk verbonden met een aandachtige, liefdevolle verzorging.

Hiervoor stelt zij twee voorwaarden

1) Vrije bewegingsontwikkeling

De pedagogisch medewerker zorgt voor een veilige omgeving waarin het kind uit eigen initiatief actief kan bewegen en spelen. De pedagogisch medewerker is op de achtergrond aanwezig, zichtbaar (of hoorbaar). Het kind wordt voorzien van een bewegingsruimte die altijd iets groter is dan wat hij nodig heeft en van speelgoed dat zijn onderzoeksdrang bevredigt. De pedagogisch medewerker schept de voorwaarden door bijvoorbeeld de baby op zijn rug op een stevige ondergrond te leggen, met voldoende bewegingsruimte. Als de baby kan tijgeren, is het van belang om het kind de mogelijkheden te geven om ergens op te klimmen. Zelf spelen heeft een positieve invloed op het gevoel van autonomie van het kind; hij kan zelf bepalen waarmee hij speelt en hoe lang. Het kind ontdekt daarbij zijn interesses, voorkeuren en zijn mogelijkheden en grenzen. Het kind ontwikkelt zelfbewustzijn. Het voelt zich competent!

Er wordt niet onnodig ingegrepen in zijn activiteiten. Het kind wordt nooit in positie gebracht waar hij niet zelf uit kan komen.

Een kind dat de kans krijgt in zijn eigen tempo te leren bewegen, onderzoeken en spelen, leert beter zitten, staan, spreken en denken.

2) Betrouwbare relatie met de volwassene

Pedagogisch beleid (Visie)

De verzorgingsmomenten zoals, maaltijden, bad, verschonen, kleden, bieden de mogelijkheid op regelmatig intiem en plezierig samenzijn met het kind. De kwaliteit van zorg wordt bepaald door de communicatie tussen de volwassenen en het kind op deze momenten. Als de volwassene op de signalen van de baby let, zoals mimiek, bewegingen en geluiden, leert hij zijn behoeften en 'taal' kennen en kan hij er gepast op reageren. Hierdoor voelt de baby zich gezien en begrepen. Op deze manier zijn bijvoorbeeld luier verwisselen, aankleden en eten geven fijne momenten en iets van de pedagogisch medewerker en het kind samen.

Als een kind de kans krijgt in zijn eigen verzorging een actieve deelnemer te zijn in plaats van een passieve ontvanger, vergroot dit zijn gevoel van autonomie en zelfvertrouwen. (zie blz. 11 emotionele veiligheid)

Loris Malaguzzi (Reggio Emilia)

Reggio Emilia is een pedagogische benadering welke ontwikkeld is in de gelijknamige stad in Italië. Loris Malaguzzi was de grondlegger van deze werkwijze. De methode wordt veel gebruikt op basisscholen, kinderopvang en peuterspeelzalen. De nadruk wordt gelegd op het luisteren in plaats van het vertellen.

Een kind is omgeven door drie pedagogen:

- 1e pedagoog: Kinderen leren ontzettend veel van elkaar
- 2e pedagoog: Volwassenen, ouders, leidsters, kunstenaars, docenten
- 3e Pedagoog: Omgeving: De ruimte wordt gebruikt als derde leidster

De pedagogisch medewerkers kijken en luisteren intensief naar kinderen en bieden hen situaties, materialen en technieken aan waardoor kinderen zich op vele manieren kunnen uiten. Als pedagogisch medewerker creëer je situaties waar kinderen zichzelf mogen laten horen en waar ze zich kunnen uiten. Je moet goed kunnen luisteren, actief meedoen met activiteiten en observeren. Alle observaties worden vastgelegd in een dossier. De kinderen geven zelf aan wat ze willen, dus je hoeft weinig voor te bereiden. Je moet altijd openstaan voor iets nieuws, iets creatiefs. We kijken hoe ze leren en passen daar onze activiteiten op aan. We stimuleren de creativiteit en de zelfstandigheid van het kind.

Honderd talen om te ontdekken

Het kind heeft honderd talen om te ontdekken, honderd werelden om uit te vinden, honderd werelden om te dromen. Het kind heeft honderd talen (en nog eens honderd, honderd, honderd), maar de school en de samenleving stelen er negen en negentig.

Alle kinderen beschikken over honderd talen om zich uit te drukken. Naast de spreektaal kunnen de kinderen zich uiten in klanken, beweging, kleuren, schilderen, bouwen, boetsen en zoveel meer.

Ieder kind is vanaf zijn geboorte rijk aan mogelijkheden, krachtig en creatief. Kinderen hebben nood aan ontwikkeling van hun potentie, exploratie wensen, participatie, communicatiewensen, relatiewensen en wens tot groeien.

De ruimte ingericht

De ruimte is uitdagend en de creativiteit wordt gestimuleerd door de inrichting, lichtinval, kleur, meubels en materialen. Alle ruimtes hebben hun eigen functie. Er zijn verschillende ruimtes zoals een knutselhoek of een speelhoek. Ook is er een centrale ruimte waar iedereen elkaar ontmoet en zijn buiten en binnen met elkaar verbonden. Elk verblijf heeft ook een atelier waar kinderen zelf aan de slag kunnen. Ze maken vaak gebruik van kosteloos materiaal zoals: Touw, stofjes, hout. Er hangen spiegels,

Pedagogisch beleid (Visie)

waardoor kinderen zichzelf goed kunnen zien. Ook alle werkjes hangen aan de wanden, zodat iedereen ze kan bewonderen (zie blz. 6 Visie binnen- en buitenruimte).

Documentatie

Ontwikkelingen van het kind worden goed bijgehouden door middel van documentatie. Je kunt zo ontdekken wat ze interessant vinden en wat het kind allemaal bezighoudt. Elk kind heeft zijn eigen dossier met werkstukken, foto's en video's. Veel situaties worden vastgelegd op camera. Zo kunnen de ouders ook zien waar ze mee bezig zijn. Alle werkjes worden bewaard van de kinderen. De foto's worden alleen naar de ouders gemaaild via het ouderportaal. Wanneer foto's worden gebruikt voor bijvoorbeeld een nieuwsbrief wordt eerst toestemming gevraagd aan de ouders.

Rechten van het Kind

Kinderen verdienen respect. Het kindercentrum gaat uit van de Rechten van het Kind. Alle kinderrechten staan in het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind van de Verenigde Naties. Op 20 november 1989 is in New York het Kinderrechtenverdrag aangenomen. Daarom wordt op 20 november de Internationale Dag van de Rechten van het Kind gevierd.

Het verdrag voor de Rechten van het kind is onder te verdelen in drie soorten rechten:

- **Verzorging:** kinderen hebben recht op gratis en goed basisonderwijs, en goede en bereikbare gezondheidszorg, opvang wanneer ze niet thuis kunnen wonen en plekken om te spelen.
- **Bescherming:** kinderen hebben recht op bescherming tegen mishandeling, uitbuiting, verwaarlozing, kinderarbeid, oorlogsgeweld, handel en slavernij.
- **Respect (deelnemen aan):** kinderen hebben recht op deelname aan de samenleving. Ze mogen vrij informatie vergaren, hebben het recht op vrije meningsuiting en ze mogen meepraten en –beslissen over zaken die hen aangaan.

Aan het verdrag liggen vier basisprincipes ten grondslag:

- **Geen discriminatie.** Alle rechten gelden voor alle kinderen
- **Belang van het kind.** Bij alle beslissingen die door de overheid, instanties en volwassenen worden genomen, behoort het belang van het kind de eerste overweging te zijn.
- **Het recht op leven en ontwikkeling.** De overheid moet zich inspannen om het overleven van kinderen zo veel mogelijk te garanderen en de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.
- **Respect voor de mening van het kind.** Kinderen mogen gezien én gehoord worden. Ze mogen meepraten en –beslissen over zaken die hen aangaan.

Als kindercentrum onderschrijven we de rechten van het kind en dienen zij als belangrijk uitgangspunt in ons handelen.

Wanneer de rechten van het kind worden geschonden zal dit bespreekbaar worden gemaakt en zullen wij te allen tijde in het belang en ter bescherming van het kind handelen.

Zie boek: Diritti; Een zoektocht naar de rechten van jonge kinderen, Reggio Children/Diana school. (Kinderen discussiëren over hun rechten als kinderen).

Pedagogisch beleid (Visie)

Uitgangspunten onderverdeeld in de vier competenties (wet Kinderopvang)

De vertaalslag van de pedagogische visie en de inspirerende pedagogische stromingen naar de praktijk van kindercentrum Amalia wordt gemaakt in dit hoofdstuk door het formuleren van uitgangspunten.

Deze uitgangspunten dienen als leidraad voor de verdere uitwerking van het pedagogisch beleid en pedagogisch werkplan.

De pedagogische uitgangspunten ondersteunen de vier competenties uit de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang. De uitgangspunten zijn daarom onderverdeeld in deze vier competenties:

- Emotionele veiligheid
- Persoonlijke competentie
- Sociale competentie
- Waarden en normen

De pedagogische uitgangspunten toegepast in de praktijk

Voldoende emotionele Veiligheid

Welbevinden en betrokkenheid

Een kind moet zich prettig en veilig voelen op de groep en binnen het kindercentrum. Het bieden van veiligheid draagt bij aan het welbevinden van kinderen. Zij beleven plezier, zijn ontspannen, stellen zich open, ontwikkelen zich en durven zichzelf te zijn. Elk jaar wordt op het kindercentrum het welbevinden van de kinderen onderzocht. Welbevinden en betrokkenheid bieden directe feedback over de kracht van de leef- en leeromgeving.

Pedagogisch medewerkers kunnen het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen verhogen door:

- Het aanbod: hoe rijk is de omgeving (materialen, speelhoeken en activiteiten)
- De sfeer: heerst er een positief groepsklimaat.
- De ruimte voor initiatief: hoeveel vrijheid is er en is die goed ondersteund. Waarbij autonomie belangrijk is, geef de kinderen een actieve rol bij de keuze en uitvoering van activiteiten en bij omgang met regels en afspraken.
- De organisatie op de groepen: is deze afgestemd op het tempo en ritme van kinderen
- De begeleidestijl: hoeveel inlevingsvermogen is er in de omgang met kinderen. Wordt er gewerkt naar de interesses/belevingswereld van de kinderen

Emotionele veiligheid

De pedagogisch medewerkers bieden op het kindercentrum een omgeving waarin een kind zich veilig voelt. Dit bereiken we door kinderen op te vangen in een groep met vaste pedagogisch medewerkers, zodat kinderen een hechte band op kunnen bouwen met zowel pedagogisch medewerkers als met de andere kinderen op de groep.

Van belang is een kwalitatief goede interacties tussen pedagogisch medewerkers en de kinderen:

- Sensitieve responsiviteit, voor het interpreteren van signalen van het kind of het zich goed voelt of behoefte heeft aan ondersteuning, waardoor een kind zich begrepen voelt.

Pedagogisch beleid (Visie)

- Respect voor autonomie door de kinderen de ruimte te geven om actief dingen zelf te proberen. Wat bijdraagt aan zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde.
- Structureren en grenzen stellen zodat een kind weet wat er van hem wordt verwacht wat zal bijdragen aan een gevoel van veiligheid.

Babygroepen

Baby's hebben meer behoefte aan individuele interactie met de pedagogisch medewerkers. Daarnaast is het van belang dat een baby gedurende de week niet teveel verschillende opvoeders ziet. Pedagogisch medewerkers die het kind regelmatig zien, zullen beter in staat zijn sensitief te reageren op signalen van het kind. Zij kennen het kind beter en kinderen voelen zich veiliger bij deze vertrouwde persoon dan bij een onbekende. Een baby kan gaan huilen als een vertrouwd persoon weggaat en toont eenkennigheid en scheidingsangst wat betekent dat het kind een gehechtheidsrelatie aan het ontwikkelen is. Een minder gehecht kind kan bijvoorbeeld ontroostbaar zijn dan wel stil vallen, of uit het contact gaan.

Peutergroepen

Tijdens het tweede jaar staan de ontwikkeling van autonomie en individuatie centraal. Door het toegenomen vertrouwen kan het kind meer en meer afstand nemen van de personen aan wie het gehecht is en op ontdekking gaan. Het kind kruipt en leert lopen, het wordt zindelijk en leert nee zeggen. Het kind leert om steeds meer initiatief te nemen en kan onafhankelijk van de opvoeder succes en bevrediging bereiken. In deze periode wordt de basis gelegd voor vertrouwen in anderen en voor vertrouwen in eigen competenties. Het ik-besef maakt een hele ontwikkeling door. Het kind noemt zichzelf bij de naam die het van zijn ouders/verzorgers gekregen heeft en onderscheidt zich hiermee van anderen. Later gaat het kind in de eerste persoon spreken. In de loop van het derde jaar beginnen leeftijdgenootjes een belangrijke rol te spelen en zien we een begin van samenspelen. Hiervoor is het beheersen van communicatieve vaardigheden vereist.

Belangrijk bij de opvoeding van een kind:

- Warmte, steun in de vorm van betrokkenheid, liefde en aandacht
- Gedragscontrole, of structuur bieden zodat het kind regels en normen eigen maakt
- autonomie-ondersteuning, stimuleren van het kind om de wereld te ontdekken

Wenperiode

De allereerste momenten van een relatie tussen het kind, de groep en de groepsleiding beginnen bij de wenperiode. Dit is een afgesproken periode waarin de kinderen op verschillende momenten komen wennen in de groep. Deze periode is afhankelijk van de behoefte van het kind. In principe gaan we uit van 3 dagen wennen. Voor het wennen zijn vaste afspraken.

Bij het overgaan naar de volgende groep verloopt het wennen stapsgewijs, ook hiervoor zijn vaste afspraken en vaste rituelen afgesproken. (zie wenbeleid)

Samenvoegen van groepen

Kindercentrum Amalia is open van 6.30 tot 19.00 uur. Bij peuter plusgroep de Kikkers, zijn wij open van 8.00 tot 18.00 uur. Het eerste en het laatste uur zijn er weinig kinderen op de groepen waardoor we groepen aan het begin en aan het eind van dag kunnen samenvoegen. Waarbij van elke groep een pedagogisch medewerker aanwezig is. Het samenvoegen heeft roostertechnische redenen maar daarbij ook een

Pedagogisch beleid (Visie)

stimulerende werking op het onderlinge contact tussen ouders, kinderen en pedagogische medewerkers van de verschillende groepen. Tussen de middag wordt een spel en slaapdienst georganiseerd waarbij de oudste peuters van de verschillende groepen samen spelen. Tijdens het samenvoegen van groepen wordt minimaal de helft van de vereiste pedagogisch medewerkers ingezet. Tussen 8.00-8.30, 13.00-15.00 uur en 17.30-18.00 uur wordt er afgeweken van de Beroepskracht Kind Ratio.

Tijdens de uren dat de kinderen niet op hun eigen groep worden opgevangen bieden wij: voldoende pedagogisch medewerkers op het aantal kinderen (zie pedagogisch werkplan), vast rooster dus bekende gezichten voor de kinderen, schriftelijke overdracht met de belangrijkste bijzonderheden, continuïteit in regels en de ruimtes waar kinderen worden opgevangen. En vaste invallers per groep zodat dit ook bekende gezichten zijn voor kinderen en ouders.

Een duidelijk kader

Pedagogisch medewerkers creëren de voorwaarden en zorgen voor een duidelijk kader. Daarmee stellen zij alle kinderen in staat zichzelf te zijn en worden alle onderlinge verhoudingen op een zo eerlijk mogelijke manier geregeld.

Pedagogisch medewerkers;

- werken volgens het beschreven pedagogisch beleid en hanteren dezelfde regels waarden en normen.
- Hebben een positieve, responsieve houding naar de kinderen; positief wil zeggen: benadrukken wat het kind al wel kan en wat hij goed doet. Responsief betekent: openstaan voor uitingen van het kind en hier adequaat op inspelen en reageren.
- Hebben respect voor het kind en nemen hen serieus.
- Benoemen gevoelens en helpen kinderen deze te uiten.
- Structureren de groep (werken in speelhoeken)
- Betrekken het kind zoveel als mogelijk bij het stellen van duidelijke en begrijpelijke regels.
- Bieden een dagprogramma met gewoontes en rituelen en vaste voorspelbare onderdelen zoals brengen, de kring, binnen- en buitenspelen. Waarbij in de babygroepen wordt aangesloten op het ritme van het jonge kind.
- Bieden kinderen ruimte te experimenteren en 'zelf te doen'
- Geven uitleg, benoemen wat er gebeurt. Bijvoorbeeld tijdens de verzorging van het kind wordt van te voren benoemd wat de pedagogisch medewerker gaat doen. Ook in het kader van de taalstimulering is het belangrijk om te benoemen wat je zelf doet en wat het kind doet.

Ontwikkeling van persoonlijke competentie

De kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Kinderen worden zo in staat gesteld steeds zelfstandiger te functioneren. Het is belangrijk dat pedagogisch medewerkers het spel van kinderen actief begeleiden en verrijken. Er is ruimte voor vrij spel maar ook voor begeleide activiteiten.

Pedagogisch medewerkers hebben een actieve grondhouding van kijken en luisteren naar kinderen om te weten wat de behoefte is van elk individueel kind. De begeleiding is gericht op alle aspecten van de ontwikkeling.

De ontwikkeling verloopt bij ieder kind weer anders. Ieder kind heeft zijn eigen tempo en elk kind heeft bepaalde gebieden waarop het zich meer of minder sterk ontwikkelt. Kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd kunnen op verschillende niveaus functioneren. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen in hun ontwikkeling, helpen de

Pedagogisch beleid (Visie)

kinderen met datgene waar zij behoefte aan hebben en met respect voor het tempo waarin elk kind zich ontwikkelt.

Fysieke ontwikkeling: motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Het ontdekken van de omgeving gebeurt door bewegen, voelen, zien, ruiken, horen en proeven. En gaat dus gepaard met het ontwikkelen van de motoriek en de zintuigen. Stimuleren van beweging is van belang voor een goede motorische en zintuiglijke ontwikkeling.

Door een enthousiaste en actieve rol van de pedagogisch medewerker, gericht op plezier in bewegen, zal de motivatie om te bewegen worden vergroot. Daarnaast is voorbeeldgedrag van de pedagogisch medewerker belangrijk, omdat kinderen op deze leeftijd voornamelijk leren te experimenteren met geïmiteerd gedrag.

Kinderen met een achterstand in de motorische ontwikkeling, hebben een lager zelfvertrouwen, kunnen minder goed emoties inschatten bij anderen en zijn op latere leeftijd minder flexibel. Motorische vaardigheden hebben ook te maken met het concentratie vermogen, de ruimtelijke oriëntatie en de rekenvaardigheden en dus met de doorgaande lijn naar de basisschool.

Taalontwikkeling

Bij de ontwikkeling van taal staan communicatie en interactie centraal. De taalontwikkeling van het jonge kind wordt ingedeeld in vier fasen:

- Voortalige periode (nul tot een jaar), huilen is het eerste geluid dat een kind produceert gevolgd door klanken en brabbelen en het leert beurt wisselen.
- Vroegtalige periode (een tot tweeënhalf jaar) met rond de eerste verjaardag het eerste echte woord (vaak papa of mama). Daarna twee- en meerwoordzinnen (mama weg, oma boekje lezen), lidwoorden en voorzetsels ontbreken nog.
- Differentiatiefase (tweeënhalf tot vijf jaar). Het kind gebruikt dan allerlei verschillende woordsoorten en de werkwoorden worden vervoegd en de zinnen langer.
- Voltooiingsfase (vanaf vijf jaar) waarbij het kind steeds meer verschillende en ingewikkelder woorden gebruikt.

Meertalige kinderen

Kinderen die vanaf de geboorte met twee talen opgroeien doorlopen in die twee talen dezelfde ontwikkelingsfasen als eentaligen. Echter wanneer een kind bijvoorbeeld thuis een andere taal krijgt aangeboden en pas na enkele jaren in de kinderopvang met Nederlands in contact komt, heeft het tijd en ondersteuning nodig om de Nederlandse taal machtig te worden.

Taalaanbod binnen het kindercentrum

Het is belangrijk om voor veel begrijpelijk en rijk taalaanbod te zorgen. Door van begin af aan alles wat het kind doet of waar het betrokken bij is te verwoorden en uitdagende vragen te stellen aan het kind, wordt het taalbegrip (zowel passief als actief) gestimuleerd en uitgebreid. Waar we vooral op moeten letten is dat er duidelijk gesproken wordt (articulatie) met een hoorbare intonatie. Hierbij is het belangrijk om grammaticaal correct te praten, zodat een kind de taal op een juiste manier aanleert zonder taal- of stijlfouten.

Door het taalaanbod af te stemmen op het niveau van het kind en het te prikkelen en uit te dagen met allerlei vragen stimuleren we het kind naar de zone van zijn of haar naaste (taal)ontwikkeling. Het leert woorden te vinden om gedachten te kunnen uitdrukken. Hierbij is het belangrijk dat het kind ervaart dat er echte belangstelling is voor wat het wil zeggen doordat het op een positieve, opbouwende manier wordt

Pedagogisch beleid (Visie)

benaderd of gecorrigeerd. Dit kan door middel van bekrachtiging (ja, goed zo!), door middel van gesloten vragen (wanneer de taal nog moeilijk is) en door open vragen, wanneer het kind al taalvaardiger is. Wanneer het kind al wat verder is zijn er de ervaringsvragen, zoals : 'Hoe heb je dat gedaan?' (Positief corrigeren doe je door bijvoorbeeld wanneer een kind zegt: 'Ik heb speelgoed gekocht' dit te beantwoorden met 'Oh ja, wat voor speelgoed heb je dan gekocht?' Het is essentieel om nazeggen of erom lachen te vermijden, want dan voelt een kind zich niet serieus genomen).

Wanneer zo vroeg als mogelijk met voorlezen wordt begonnen, wordt zo de beginnende geletterdheid gestimuleerd en de woordenschat uitgebreid.

Het vergroten van de woordenschat verloopt volgens de volgende vier stappen: de juiste woorden selecteren (betekenisvolle woorden); de betekenis verduidelijken door uitleggen, uitbeelden en uitbreiden; herhalen en oefenen en controleren in spelvorm. Verder is het belangrijk om de taalontwikkeling te stimuleren door het hanteren van de vijf basiskennmerken van communicatie te weten: initiatieven volgen; ontvangstbevestiging geven; instemmend benoemen; beurt verdelen en prettig leiding geven. (Meer bekend als 'Het rijtje van 5')

Ontluikende gecijferdheid

Ontluikende gecijferdheid komt vooral tot bloei door in de spelsfeer aan te sluiten bij de spontane nieuwsgierigheid van jonge kinderen. Maar ook door activiteiten uit te lokken. Ze ontdekken dat je met vingers het aantal personen kunt weergeven. Of dat drie blokjes staan voor drie kinderen en dat is evenveel. En weer een blokje erbij is vier!

Aan kinderen kan gevraagd worden een toren te bouwen, even hoog als een voorbeeldtoren achter een scherm. Kinderen van ongeveer drie tot vier jaar kijken telkens achter het scherm om te zien hoe hoog de voorbeeldtoren is. In een volgend stadium gaan kinderen, het eigen lichaam gebruiken als een soort grove maat (de toren komt tot de knie) of een voorwerp zoals een stokje.

Ontdekken en experimenteren

Zelfs al in de baarmoeder, nemen kinderen de wereld zintuiglijk waar. Deze indrukken beïnvloeden de hele cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling. De drang om waar te nemen en te handelen is aangeboren en beïnvloedt de ontwikkeling enorm. Kinderen ontdekken oorzaken en gevolgen: als je dat speeltje met je hand raakt, hoor je een leuk geluid. Op speelse wijze worden de kinderen in staat gesteld om zoveel mogelijk materiële verschijnselen zintuiglijk te verkennen. Zo gaan kinderen spelenderwijs om met natuurkunde en biologie. Gewoon door samen naar de maan te kijken, te luisteren naar het getik van de regen op een dak, bloemengeuren op te snuiven, het verschil in textuur tussen zand en klei te voelen, de hittestraling van een radiator op te merken.

Pedagogisch medewerkers bedenken rijke spelsituaties om de wereld te ontdekken zoals:

- Het levende systeem (met begrippen als groei, voeding, gezondheid).
- Het natuurkundige systeem (krachten, licht en geluid, verandering).
- Het aarde-ruimte systeem (het weer, bodem en water, zon, maan en sterren).
- Het technische systeem (ontwerpen, maken, recepten, testen).
- Het wiskundige systeem (ordenen, meten, patronen, kans en onzekerheid).

Pedagogisch beleid (Visie)

Gezonde leefstijl

De pedagogisch medewerkers bedenken steeds nieuwe beweegspelletjes in het kader van 'Lekker Fit' en zorgen voor een gezond voedingspatroon. Op het kindercentrum drinken de kinderen water, thee en melk i.p.v. sap en eten voldoende groenten en fruit. Gezonde voeding is essentieel voor een goede groei en de ontwikkeling van kinderen. Daarnaast is het belangrijk bij de preventie van overgewicht. Groente en fruit leveren relatief weinig calorieën en veel voordelen voor de gezondheid op, doordat ze voedingsstoffen bieden die het lichaam nodig heeft. Daarom biedt het kindercentrum de kinderen naast de broodmaaltijden en een verse warme maaltijd ook een fruit- en groentehapje. Om kinderen gezonde en nieuwe dingen te laten eten, geven pedagogisch medewerkers het goede voorbeeld; zij eten pedagogisch mee. Zij betrekken de kinderen bij het klaarmaken van het eten. Zie voor beweegspelletjes naast de voorbeelden van 'Lekker Fit' ook het boekje met beweegspelletjes gemaakt door de oudercommissie van Amalia.

De kinderen tuinieren in de moestuintjes op alle locaties en bij de Educatieve Tuin Vreelust. Zo leren zij alles over zaaien en oogsten en maken op de groep samen iets lekkers klaar van de groenten die wordt geoogst.

Het kindercentrum heeft een 'Gezond Traktatie beleid', waarbij de pedagogisch medewerkers de ouders adviseren wat er getrakteerd kan worden wanneer hun kind jarig is. De oudercommissie van het kindercentrum heeft hiervoor een boekje samengesteld.

Kunst, cultuur en creativiteit

Activiteiten op het gebied van literatuur, theater, media of creativiteit, dragen bij aan de brede persoonsvorming van kinderen en jongeren. Hierdoor ontwikkelen kinderen hun talenten en leren ze de waarde van kunst begrijpen. Kinderen uiten zich door het maken van muziek en geluid. Zij ontdekken spelenderwijs om door middel van beeld en geluid gevoelens en ervaringen uit te drukken en ermee te communiceren.

Vanuit de visie van Reggio Emilia wordt op de groepen gewerkt met kosteloos materiaal. De pedagogisch medewerker observeert de behoefte (belevingswereld) van de kinderen en bedenkt een thema. Met dit thema wordt een aantal weken gewerkt al naar gelang de aandacht van de kinderen hiervoor. Er wordt verteld, gezongen, voorgelezen en er worden uitstapjes georganiseerd. De materialen liggen op kindhoogte zodat de kinderen dit zelf kunnen pakken.

Kinderen op de Buitenschoolse opvang vinden het belangrijk dat zij vrij kunnen (buiten)spelen en kunnen kiezen wat zij doen en met wie. Een uitdagend aanbod aan activiteiten en materialen om mee te spelen is van belang. De mogelijkheden voor vrij spel moeten worden gecombineerd met een aanbod aan activiteiten op het gebied van de sociale ontwikkeling (omgaan met anderen, met vrije tijd, ruimte voor eigen initiatieven en zelfstandigheid) en beweging.

Het aanbod moet tegemoet komen aan de behoeften van de kinderen, van knutselen tot wild voetballen. Om dit te realiseren moet een breed activiteitenaanbod worden aangeboden op het gebied van sport en beweging, maar ook op creatief, technisch en muzikaal vlak. Voor de buitenschoolse opvang geldt dat er activiteiten kunnen worden aangeboden gericht op talentontwikkeling.

Sociale vaardigheidstraining

De pedagogisch medewerkers van de buitenschoolse opvang volgen o.a. een sociale vaardigheidstraining. Dit heeft te maken met de groepssfeer zodat kinderen zich medeverantwoordelijk voelen voor het functioneren van de groep en voor het welzijn

Pedagogisch beleid (Visie)

van de andere kinderen. De pedagogisch medewerkers geven gelegenheid tot samenwerken en samen dingen te doen. Zo stimuleren we onderlinge contacten en bevorderen we het groepsgevoel van de kinderen. De kinderen worden gestimuleerd elkaar te helpen en op te komen voor elkaar. De kinderen te leren respect te hebben voor elkaars mening en karakter.

Kinderparticipatie

Kinderen mee laten denken, beslissen, vrijheid en verantwoordelijkheid geven, wordt kinderparticipatie genoemd. Kinderparticipatie betekent op de BSO dat de kinderen meedenken en meedoen. De kinderen hebben een stem in allerlei zaken die hen direct aangaan: het dagprogramma, de activiteiten, de inrichting, de groepsregels, het eten. Kinderen kunnen ook betrokken zijn bij de uitvoering van hun ideeën. Het betekent dat de kinderen wensen mogen hebben en dat ze die wensen mogen uiten; dat zij recht hebben op een antwoord betreffende die wensen. De kinderen worden geholpen een mening te geven, nemen deze vervolgens mee in overwegingen en wordt er samen een beslissing genomen.

Mentorschap

Ieder kind bij Kindercentrum Prinses Amalia heeft een eigen pedagogisch medewerker als mentor. De mentor is het aanspreekpunt voor ouders/verzorgers om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. In de buitenschoolse opvang is de mentor ook het aanspreekpunt voor het kind zelf. Er worden periodieke gesprekken gevoerd tussen mentor en ouders/verzorgers. Voor de BSO is dit twee keer per jaar na observatiemomenten en voor de hele dagopvang is dit drie keer per jaar. Het opbouwen van een vertrouwensband tussen mentor en kind is een groot voordeel bij het werken met mentorschap. Een ander voordeel is dat een mentor talenten van de kinderen kan ontdekken en laten groeien. De mentor kan extra ontwikkelingskansen aanreiken, die kinderen helpen in hun ontwikkeling en eventuele problemen signaleren. Het is van belang om te kijken naar een goede match tussen mentor en kind. Daar wordt rekening gehouden met het onderverdelen van de kinderen. Dit doen wij door te kijken naar: karakter, interesses, gezinssituatie en cultuur. Daarom wordt er pas na een maand na kennismaking en intake gekeken welke pedagogisch medewerker het beste bij het kind past. De pedagogisch medewerker vertelt aan de ouder dat zij mentor is van hun kind. Bij de dagopvang is de mentor gekoppeld aan de Zó-registratie en bij de buitenschoolse opvang is dit weergegeven op de mentorlijst. Ouders krijgen tevens een mail over het mentorschap via de oudermodule.

Belevingswereld van de kinderen

Pedagogisch medewerkers sluiten aan bij manieren waarop kinderen leren en bieden kinderen materialen en technieken aan waardoor kinderen zich op vele manieren kunnen uiten. Kinderen leren voortdurend, ze hebben een aangeboren drang tot ontdekken. Door zelf te doen, te ontdekken wat er allemaal mogelijk is, krijgt het kind inzicht in hoe de wereld in elkaar steekt en leert het de mogelijkheden voor expressie van gedachten en gevoelens te gebruiken. Wanneer we kinderen helpen zich creatief te uiten, willen we ons laten leiden door wat ze boeit en door dat wat ze zelf inbrengen. In het kindercentrum wordt met thema's gewerkt. Binnen deze thema's wordt gekozen voor activiteiten die aansluiten bij de belevingswereld van de kinderen in de groepen. Hiervoor is het van belang dat deze behoeften goed worden geobserveerd en dat er wordt geluisterd naar waar de kinderen over praten en wat voor hen belangrijk is op dat moment en in de betreffende ontwikkelingsfase. Als kinderen bijvoorbeeld geïnteresseerd zijn in insecten speelt de pedagogisch medewerker hierop in door de

Pedagogisch beleid (Visie)

kinderen een veldkaart te geven waarop verschillende insecten zijn afgebeeld en zij gaan naar buiten om de insecten te zoeken.

We vinden het belangrijk om dat wat de kinderen gemaakt hebben, op een mooie manier op te hangen of neer te zetten.

We streven er naar om zo min mogelijk te werken met kant en klare voorbeelden zoals kleurplaten e.d. Niet het eindproduct is belangrijk, maar het leren ontdekken van eigen mogelijkheden. Het is belangrijk dat kinderen hun fantasie kunnen gebruiken, materialen leren kennen en leren op wat voor manier ze die materialen kunnen gebruiken om zich te uiten.

Pedagogisch medewerkers zorgen er voor dat kinderen afwisselende materialen krijgen aangeboden zowel binnen in de groepsruimte als buiten. Er is zoveel mogelijk realistisch speelmateriaal aanwezig dus echte pannen i.p.v. plastic pannen. We vinden het belangrijk kinderen zoveel mogelijk vrije bewegingsruimte te bieden. Tijdens het vrije spel beschikken de kinderen over een binnen en buiten ruimte die aangepast is aan de behoefte aan veiligheid en de behoefte tot ontdekken. Er wordt elke dag buiten gespeeld. Kinderen mogen bijvoorbeeld met water spelen, fietsen of in de zandbak. Dit blijft niet beperkt tot de dagen, dat het mooi weer is. Het aanbieden van een stukje natuur bij het kindercentrum kan wat tegenwicht bieden aan de verstedelijkte omgeving waarin de kinderen opgroeien. (bijlage buiten spelen)

Er wordt zo min mogelijk naar tv gekeken, kinderen kijken wel eens tv maar dan alleen naar educatieve programma's die afgestemd zijn op hun leeftijd. De tv gaat niet langer dan een kwartier per dag aan en maximaal drie keer in een week.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Het doel is om de kinderen die geplaatst zijn op het kindercentrum deskundig te begeleiden bij hun ontwikkeling om hen vervolgens volwaardig deel te kunnen laten nemen aan het onderwijs. Daarnaast werken wij aan een doorgaande lijn binnen ons kindercentrum en naar de samenwerkende scholen.

De training 'Ben ik in Beeld' is speciaal ontwikkeld voor de kinderopvang. Er is extra aandacht voor de ontwikkeling van de kinderen, via thema's en activiteiten en het creëren van uitdagende speel- en leermomenten. Er worden taal- en rekenactiviteiten gedaan en kinderen leren met elkaar om te gaan. De kinderen worden uitgedaagd om zelf initiatieven te nemen.

De pedagogisch medewerkers maken wekelijks videobeelden waarop zij kunnen volgen hoe de kinderen met elkaar omgaan en de betrokkenheid van kinderen bij de aangeboden activiteit. De videobeelden worden ook gebruikt om de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen te evalueren, waarbij het vooral gaat om het benoemen van positieve zaken en het geven van eventuele tips. Onderdeel van Ben ik in beeld is het werken met Puk. Daarmee wordt op speelse wijze aandacht besteed aan taal, sociaal communicatieve vaardigheden, de eenvoudige beginselen van het rekenen en de motoriek. Op basis hiervan wordt er doelgericht gewerkt aan het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen.

OGW (Opbrengst Gericht Werken)

Het doel bij opbrengstgericht werken in voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is het systematisch volgen van de ontwikkeling van elk kind. Bij het bepalen van de doelen van het aanbod maken we gebruik van de SLO kerndoelen voor de domeinen taal, rekenen en sociaal emotionele ontwikkeling volgens Riksen-Walraven

De kinderen worden geobserveerd en er wordt gekeken hoe dit vertaald kan worden naar de ontwikkelingsbehoeften van het kind en hoe daar zo goed mogelijk op aan te sluiten. Er is een gericht activiteitenaanbod voor kleine groepjes kinderen.

Pedagogisch beleid (Visie)

De vaardigheden en de kennis van pedagogisch medewerkers zijn bij het OGW heel belangrijk: zowel interactievaardigheden als het optimaal organiseren van het werk en kennis van de SLO (het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling)-doelen. De coördinator VVE en de leidinggevenden begeleiden de pedagogisch medewerkers hierbij.

Observatiemethode ('ZO...' doe-/praat-/beweeg-/reken ik)

Voor een goede ontwikkeling, is het van belang dat de pedagogisch medewerkers zoveel als mogelijk aansluiten bij de behoefte en mogelijkheden van de kinderen. Om goed aan te kunnen sluiten observeren pedagogisch medewerkers de kinderen regelmatig en op diverse tijden van de dag. Dit betekent dat pedagogisch medewerkers actief kijken en luisteren naar wat de kinderen doen, wat zij leuk vinden. Waar liggen hun interesses, waar hebben zij behoefte aan

Via de observatiemethode 'ZO...' worden concrete observaties vastgelegd op de verschillende ontwikkelingsgebieden. Door deze observatie kunnen Pedagogisch medewerkers nog beter aansluiten bij de ontwikkeling van de kinderen en activiteiten hierop richten. Zij helpen het kind om de competenties te ontwikkelen die hij of zij nodig heeft in de volgende fase.

Doorgaande lijn

Pedagogisch medewerkers hebben ieder kind 'in beeld' en volgen vanuit deze methodiek zijn ontwikkeling. Zo sluiten ze specifiek aan bij de ontwikkeling van het kind en wordt het kind speelser gestimuleerd de volgende ontwikkelingsstap te zetten. De kinderen worden zagezegd gestructureerd gevolgd en er worden registraties gemaakt. Door deze manier van rapporteren wordt de overdracht naar de basisscholen helder omgezet in een overdracht document. Deze wordt door de pedagogisch medewerker ingevuld en besproken met de ouders. In overleg én met toestemming van de ouder(s) wordt dit document door de Voorschools maatschappelijk werker (VSMW-er) naar de desbetreffende basisschool gebracht waar het kind naar toe gaat. Wanneer er extra zorg is m.b.t. het kind wordt er naast het overdracht document tevens een Zorgboekje ingevuld. Deze wordt dan door de zorgcoördinator besproken met de ouder(s) en in overleg met de ouders middels een warme overdracht aan de basisschool gegeven. Ook hierbij wordt de VSMW-er betrokken. De VSMW-er gaat met de ouder naar de basisschool om het mondeling toe te lichten.

De ontwikkeling van de kinderen bij de buitenschoolse opvang wordt gevolgd d.m.v. een jaarlijkse observatie en het welbevinden onderzoek. Jaarlijks voert de pedagogisch medewerker dan ook twee gesprekken met de ouders over de ontwikkeling en het welbevinden van het kind. Indien nodig kan ook hier de zorgcoördinator betrokken worden.

Ontwikkelingsachterstanden en probleemgedrag

Ieder kind is in ontwikkeling en zal zijn eigen ontwikkelingsvaardigheden en -taken gaan doorlopen. De basisvoorwaarden voor een gezonde ontwikkeling zijn het ervaren van een gevoel van veiligheid en het vertrouwen in de volwassene. En dan gaat het met name erom dat de volwassene reageert op de signalen van het kind. De pedagogisch medewerker is zo'n volwassene die dat doet en zij sluit bij elk kind aan en stemt af op diens specifieke ontwikkeling en op hetgeen hij nog nodig heeft. Belangrijke pijlers om goed zicht te krijgen op de ontwikkeling van het kind zijn het welbevinden en de betrokkenheid van het kind. Wanneer beide goed in zicht zijn kan een mogelijke achterstand in de ontwikkeling verminderd worden, dan wel opgelost of voorkomen.

Pedagogisch beleid (Visie)

Fysiek welbevinden is voor baby's heel belangrijk, gezien het feit dat zij nog niet verbaal/talig contact kunnen maken. In elke ontwikkelingsfase worden de activiteiten binnen de groep afgestemd op wat belangrijk is voor een kind of een groepje kinderen. Het aanbod sluit dan aan bij de ervaringen en het ontwikkelingsniveau van het kind en is afgestemd op de interesse van het kind. Voor een kind met een ontwikkelingsachterstand wordt het aanbod bijv. indien nodig afgestemd op een vroeger ontwikkelingsniveau dan de kalenderleeftijd. Het gevoel van veiligheid is dan een basisvoorwaarde.

Als een kind voortdurend grenzen opzoekt, heeft het mogelijk meer behoefte aan structuur en is de huidige situatie onvoldoende helder.

Het zich anders gedragen van een kind komt vaak voort uit het onvermogen zich te kunnen verplaatsen in de situatie en/of de persoon tegenover zich. Door bijv. bijzonderheden in de prikkelverwerking, informatieverwerking. Kinderen kunnen zich dan op verschillende manieren uiten in gedrag en emotie.

Wanneer een pedagogisch medewerker en/of ouder/verzorger zich ongerust maakt over de ontwikkeling of het gedrag van een kind, wordt dit o.a. kenbaar gemaakt tijdens de kindbespreking. De pedagogisch medewerker dient tevens een formulier specifiek gedrag in te vullen en met de ouders te bespreken. De uitkomsten van de kindbespreking wordt vervolgens door de pedagogisch medewerker aan de ouder medegedeeld.

De zorgcoördinator kan in deze situaties indien nodig snel worden betrokken door de leidinggevende, pedagogisch medewerker, maar ook door de ouders zelf.

Met toestemming van de ouder kan de zorgcoördinator (van origine orthopedagoog) of de coach on the job vanuit Enver (voorheen Stek, Jeugdhulp) gevraagd worden het kind te observeren.

Hierna volgt een gesprek met ouders en pedagogisch medewerker waarbij zij tips en handelingssuggesties krijgen om het kind te begeleiden. Mocht dit onvoldoende positieve verandering bieden dan kan, wederom met toestemming van de ouder, het kind worden aangemeld door de zorgcoördinator voor de plusopvang en/of logopedie, fysiotherapie of een test en/of behandeling.

Zelfredzaamheid

De zelfredzaamheid van de kinderen wordt gestimuleerd en zij worden dan ook binnen het kindercentrum betrokken bij de dagelijkse zorgmomenten. Zoals tafel dekken, een doekje pakken als je hebt gemorst enz. Ook jonge kinderen kunnen een bijdrage leveren aan het werk dat dagelijks gedaan moet worden; ze worden hier zelfstandig van en hun gevoel van eigenwaarde groeit er door.

Verantwoordelijkheid leren dragen naar draagkracht betekent dat er naar wordt gestreefd om kinderen zoveel mogelijk zelf de dingen op te laten lossen die ze aan kunnen; het betekent ook dat we hen helpen met leren kiezen. We helpen de kinderen zelfstandig te zijn door zorg te dragen voor de omgeving, die voor hen overzichtelijk en werkbaar is. Ze kunnen overal gemakkelijk bij of kunnen duidelijk maken wat ze willen doordat het materiaal op een herkenbare manier is opgeborgen. Materialen zijn bijvoorbeeld opgeborgen in mandjes of kisten met een foto er op van het materiaal wat er in zit. We helpen de kinderen ook door dingen voor te doen en vaak te herhalen.

Ontwikkeling van de sociale competentie

Omdat het kind in een groep wordt opgevangen zal de groepsdynamiek gebruikt worden ter stimulering van de persoonlijke ontwikkeling.

Doordat de kinderen worden opgevangen binnen een groep hebben zij automatisch te maken met leeftijdsgenoten. Het kind kan zichzelf toetsen aan de leeftijdsgenoten.

Pedagogisch beleid (Visie)

Kinderen leren van elkaar andere dingen dan van volwassenen. Zo heeft het kind de mogelijkheid te leren omgaan met verschillende gevoelens die tussen de kinderen kunnen ontstaan; kinderen tonen genegenheid, zorgen voor elkaar, plagen, dagen elkaar uit, hebben conflicten, zijn oprecht aardig of boos, ontdekken samen iets, imiteren elkaar.

Bij de zindelijkheidstraining zien de kinderen van elkaar dat ze geen luier om hebben en naar de wc gaan.

De kinderen en de pedagogisch medewerkers eten gezamenlijk en er heerst een fijne en gezellige sfeer. Doordat iedereen eet, gaan de kinderen van zelf mee-eten; ook de kinderen met een eetprobleem. Dit kan in kleine of grote groepen plaatsvinden al naar gelang de behoefte van de kinderen in de groep.

Conflicten oplossen

De pedagogisch medewerkers volgen de kinderen en begeleiden hen daar in.

Omdat kinderen van en met elkaar leren, proberen we hen zelf conflicten te laten oplossen, we grijpen in wanneer een ander kind pijn gedaan wordt of steeds weer het onderspit delft. We helpen kinderen door bij een conflict beide kinderen te betrekken, het probleem te benoemen, hun te vragen hoe ze het kunnen oplossen en daarbij zelf voor te doen hoe je kan overleggen. We willen kinderen sociaal weerbaar maken door hen te leren zeggen dat ze iets niet fijn vinden. Deze onderwerpen komen bij de buitenschoolse opvang terug in de SOVA training (sociale vaardigheidstraining).

Kinderen hebben binnen de groep recht op privacy.

Kinderen doen veel en graag samen, maar hebben ook behoefte aan rust en privacy. Bij hun spel en leeractiviteiten willen ze soms niet gestoord worden en geconcentreerd bezig kunnen zijn. Ze hebben een hoekje nodig om alleen of met z'n tweeën rustig een boekje te lezen of een plekje onder de bomen om met een vriendje te spelen. Door de inrichting van binnen en buiten ruimte zorgen de PM dat privacy en veiligheid samen gaan.

We proberen zoveel mogelijk het individuele kind te bieden wat het nodig heeft en het te helpen bij het creëren van hun eigen plekje. Voor sommige kinderen is dat een heel rustig plaatsje met een boek.

Privacy betekent ook dat kinderen recht hebben op hun eigen spulletjes. Op het kindercentrum hebben alle kinderen hun eigen laatje. In die laatjes kan van alles worden opgeborgen. Daarnaast heeft elk kind op het kindercentrum zijn eigen groene of blauwe 'jaszak' (luizenzak) en een eigen bedje.

Samen in de Wijk

De wijk is de omgeving waar de kinderen opgroeien en neemt daarom een belangrijke plek in binnen ons kindercentrum. Kinderen kun je enthousiast maken door je te richten op datgene wat hen interesseert. Door het maken van lange wandelingen met hen merk je dat kinderen buiten veel meer los komen. Kinderen doen ervaringen op door te gaan kijken naar bedrijven in Spangen, de markt, de winkels, bibliotheek maar ook door deel te nemen aan sport en spelactiviteiten bij sportaccommodaties en buurt- en speeltuinwerk. Zo leren de kinderen onder begeleiding contact te maken met andere kinderen. Dit is erg belangrijk voor de sociale vaardigheden en het opdoen van contacten en vriendschappen met buurtgenootjes waarmee ze naast het kindercentrum en school leuke activiteiten kunnen ondernemen. In het kindercentrum worden de ervaringen gebruikt. Kinderen maken bijvoorbeeld een boekje met een stuk tekst en tekeningen over hun belevenissen. Het pedagogisch uitgangspunt is hier het centraal stellen van het leven van het kind in zijn milieu.

Pedagogisch beleid (Visie)

Voorbeeld: de kinderen van de Buitenschoolse opvang gaan naar de Marokkaanse warme bakker en zien hoe het brood gebakken wordt. Van dit uitstapje worden foto's gemaakt waarvan later een tentoonstelling of collage gemaakt wordt. De kinderen kopen brood en maken in het kindercentrum gezamenlijk een maaltijd. De kinderen hebben een gesprek over verschillende soorten brood en over het werk van de bakker. De pedagogisch medewerker werkt dit onderwerp uit tot een thema waaraan 4 weken wordt gewerkt. Er wordt verteld over gezonde voeding en honger in andere werelddelen, voorgelezen, gezongen en met elkaar maken zij een bakkers winkeltje in het lokaal of de hal van het kindercentrum met een kassa, telefoon, echte lege pakjes boodschappen en echte pannen met pollepels. Zelf maken zij een appelflap of pizza en brengen dit naar een verzorgingsflat in de buurt. Zij gaan ook op bezoek bij een Nederlandse bakker en vergelijken het aanbod. Het thema wordt beschreven door de kinderen in de vorm van een boekje.

De peuters gaan met de pedagogisch medewerksters naar buiten om te wandelen in de buurt of om de eendjes eten te geven. Maar zij gaan ook naar de speeltuin, bibliotheek, winkels of de kinderboerderij. Zodat er een begin wordt gemaakt met het ontdekken van de buurt waarin zij wonen. Wanneer de kinderen er op uit gaan, hebben zij een hesje aan voor de herkenbaarheid en veiligheid.

Overdracht van waarden en normen

De medewerkers van het kindercentrum hebben respect voor verschillen en kinderen worden gerespecteerd zoals ze zijn.

Pedagogisch medewerkers hebben oog voor de eigenheid van elk kind, dus is respect voor de diversiteit in talenten, karakter, temperament, voorkeuren, ontwikkelingsniveau en culturele achtergronden vanzelfsprekend.

Voorbeeld:

Bij de warme maaltijd vraagt Ramazan, een Turks jongetje om brood. De andere kinderen beginnen te lachen. Tegen de groepsleidster zeggen de kinderen dat je brood toch niet met aardappels eet. Ramazan lacht verlegen. De groepsleidster gaat op het gebeuren in. Ze vertelt de kinderen dat bij Ramazan thuis brood bij het warme eten hoort. Het is dus niet vreemd dat hij hier ook om brood vraagt. Zijn er misschien ook kinderen die willen proberen hoe het smaakt?

Een heel simpel voorbeeld van hoe kinderen reageren op iets wat 'anders' is. De pedagogisch medewerker grijpt deze gelegenheid aan om kinderen een nieuwe ervaring te laten opdoen: brood eten bij de warme maaltijd. Zo ontstaat een gesprek hierover. Als altijd alles hetzelfde was, zou dat niet kunnen. Juist verschillen maken het mogelijk dat kinderen leren en zich ontwikkelen. Wij vinden het belangrijk om respectvol met verschillen om te gaan.

Met betrekking tot de volgende onderwerpen willen wij dit uitstralen:

- tegengaan van vooroordelen en discriminatie
- ruimte voor feesten en vieringen vanuit diverse culturen
- de inrichting en aankleding van de entree en van de groepsruimte
- een respectvolle omgang met ouders
- het bieden van opvoedondersteuning aan ouders op basis van gelijkwaardigheid.

Socialisatie door overdracht van algemeen aanvaarde normen en waarden

Bij verantwoorde kinderopvang hoort de overdracht van normen en waarden. Kinderen moeten worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de

Pedagogisch beleid (Visie)

algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Bij socialisatie leren kinderen waarden en normen van de samenleving. Ook leren zij door cultuuroverdracht meer over gebruiken, tradities en gewoontes van de samenleving en de verschillende culturen die daar deel van uitmaken. Een belangrijke functie van socialisatie betreft het bieden van structuur en het creëren van een klimaat waarin de ontwikkeling van het kind wordt gestimuleerd en waarin het kind zich leert aanpassen aan de regels en omgangsvormen die gelden in de samenleving waarin het opgroeit.

Wij vinden de religieuze vorming van een kind een taak van de ouders/verzorgers. Pedagogisch medewerkers leggen dan ook niet hun eigen religieuze opvattingen aan de kinderen op. Religie komt alleen ter sprake wanneer kinderen hier zelf over beginnen. De pedagogisch medewerker legt het onderwerp terug bij het kind en zal hier geen persoonlijke mening over uiten.

Ouderbetrokkenheid

Wij vinden het belangrijk dat ouders actief betrokken worden bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind(eren) en bieden opvoedingsondersteuning aan ouders. Allereerst zijn er de breng- en haal-contacten waarbij direct informatie in het belang van het kind wordt uitgewisseld over het kind door de ouders en de pedagogisch medewerkers over slaap en eetmomenten en over het verdere dagelijkse welbevinden van het kind. Ook vinden er 10 minutengesprekken plaats tussen pedagogisch medewerkers en de ouders waarbij informatie over de ontwikkeling van het kind wordt besproken aan de hand van de uitgevoerde 'Zo-observaties' of over het geobserveerde welbevinden van het kind. Het kindercentrum organiseert minimaal 3 keer per jaar een ouderavond met verschillende onderwerpen. Het onderwerp hiervan kan zijn een avond over tekenontwikkeling, EHBO, schoolkeuze, visie Reggio Emilia, prijsstelling van het volgende jaar of over een ander onderwerp waar ouders behoefte aan hebben. De centrale oudercommissie komt 12 x per jaar bij elkaar. Waarvan 6 x met de directeur of leidinggevenden. De oudercommissie heeft informatierecht en adviesrecht op een aantal thema's ten aanzien van het beleid van het kindercentrum zoals het bieden van verantwoorde kinderopvang; voeding, pedagogisch beleid, veiligheid en gezondheid; openingstijden; spel- en ontwikkelingsactiviteiten; hoe kinderen gevolgd en gestimuleerd worden en hoe invulling wordt gegeven aan de doorlopende ontwikkelingslijn met het basisonderwijs en buitenschoolse opvang; mentorschap; 3 uursregeling; achterwacht en het vierogenprincipe; klachten en klachtenregeling en de prijs van de kinderopvang. Verder krijgen ouders bij ieder VVE-thema informatie via het ouderportaal, waarbij ze tips meekrijgen om thuis met hun kind te kunnen uitvoeren. Ook worden ouders uitgenodigd om materialen voor het nieuwe thema van thuis mee te nemen naar de eigen groep van hun kind om daar iets mee te gaan doen zoals een foto van thuis of allerlei verpakkingen om er winkeltje mee te spelen of een eigen knuffel (al naar gelang het thema). Ook wordt er iedere week een ouderspreekuur gehouden door de VVE-Coach, waar ouders terecht kunnen met allerlei vragen over het VVE-programma en over de ontwikkeling van hun kind. Wanneer er zorgen zijn over kinderen wordt onze interne zorgcoördinator ingeschakeld. Zij kan ouders begeleiden en adviseren.

Pedagogisch beleid (Visie)

Taken beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers

De taken die beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers in het kindercentrum uitvoeren en de wijze waarop zij hierbij worden begeleid staan beschreven in het BPV plan en het personeelsbeleid. Ook is dit beschreven in het ouder infoboekje. Voor alle beroepskrachten zijn er functieomschrijvingen incl. functie vrijwilliger, profiel aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling en taken van de functionaris Meldcode en huiselijk geweld. Stagiairs kunnen bij het kindercentrum ingezet worden via BOL of BBL. BOL is de beroepsopleidende leerweg waarbij de stagiaire het grootste deel van de opleiding op school is. BBL is de beroepsbegeleidende leerweg, waarbij er een combi is tussen leren en werk, waarbij de stagiaire in dienst is van het kindercentrum als erkend leerbedrijf (staat vermeld onder nummer 59322 van Calibris).

Volgens CAO mag het aantal stagiairs per locatie niet groter zijn dan een derde van het minimaal aantal in te zetten pedagogisch medewerkers op een kindercentrum. Hier houden wij ons aan.

Werving en selectie stagiairs

De BPV coördinator is verantwoordelijk voor het werven van de stagiaires. Zij voert samen met de pedagogisch medewerker de sollicitatie gesprekken. De BPV coördinator ziet er op toe dat de regels worden nageleefd. Zij heeft overleg met de pedagogisch medewerker over de voortgang van de stagiaires. Zij organiseert het kwartaaloverleg met de stagiaires en zij onderhoudt de contacten met de opleidingen.

Begeleiding

De pedagogisch medewerker van het kindercentrum kan alleen een stagiaire begeleiden als zij/hij minimaal dezelfde opleiding heeft afgerond als de stagiaire of hoger. Iemand met een SPW 4 diploma mag dus stagiaires begeleiden van SPW niveau 3 en niveau 4

De BPV begeleiders volgen de competentie gerichte basis opleiding.

- Een goede introductie en inwerkperiode van de stagiaire.
 - Duidelijke afspraken over taken en verantwoordelijkheden.
 - Ondersteuning bij het maken van praktijkopdrachten en leerdoelen.
 - Regelmatige evaluatie en beoordeling van de vaardigheden en inzichten.
-
- Er vindt 1 keer in de 2 weken een gesprek plaats tussen pedagogisch medewerker en stagiaire om de voortgang te bespreken, eventueel op verzoek van stagiaire is dit eerder mogelijk bij problemen of knelpunten.
 - Er zal twee keer per BPV periode een beoordeling plaatsvinden in samenwerking met de begeleider van de opleiding. Dit gesprek heeft tot doel vast te stellen of de stagiaire de afgesproken doelen heeft gerealiseerd in de betreffende periode. We maken hiervoor gebruik van het beoordelingsmateriaal van de opleiding. Verder is het noodzakelijk dat de stagiaire alle opdrachten heeft uitgevoerd en eventueel verslagen heeft ingeleverd.
 - Eens in de 6 weken zal de BPV coördinator een voortgangsgesprek hebben met de stagiaire.

Per kwartaal is er een centrale bijeenkomst voor alle stagiaires waarin verschillende methodische aspecten worden besproken zoals: Regulier en plusopvang, zorgstructuur, werkzaamheden maatschappelijk werk en pedagoog, ouderbetrokkenheid, BIB, Taakspel e.d.

o.l.v. de BPV coördinator.

Pedagogisch beleid (Visie)

Taken en werkzaamheden stagiaire

- Pedagogische begeleiding van kinderen in de leeftijd van 0 – 13 jaar.
- Verzorgen van de kinderen.
- Observeren en rapporteren, alleen een gerichte opdracht vanuit de opleiding
- Plannen, voorbereiding en uitvoering van activiteiten.
- Samenwerken en overleggen (teamoverleg, werkoverleg en kindbespreking op aanvraag).
- Administratieve en huishoudelijke werkzaamheden binnen de groep.
- Verslagen schrijven en opdrachten uitvoeren.
- Evalueren eigen functioneren en uitgevoerde opdrachten.

De pedagogisch medewerker zal er zorg voor dragen dat bovenstaande uitgevoerd kan worden in de dagelijkse praktijk.

Werktijden stagiaire

De werktijden van stagiaire zijn gepland tussen 7.00 – 18.00 uur. Als zij toe is aan het onderhouden van oudercontacten zal zij vroege en late diensten draaien, zodat zij meer aanwezig zal zijn bij het halen en brengen van de kinderen door de ouders. Een vroege dienst is van 7.00 – 16.30 uur (half uur pauze). Een late dienst kan zijn van 9.00 – 17.30 uur. De werktijden zullen in overleg zijn met de pedagogisch medewerker van de groep. Stagiaires zijn verplicht iedere dag een half uur pauze te nemen. Bij de BSO zijn de werktijden over het algemeen tussen 12.00 en 18.00 uur met uitzondering van de opleidingvakanties waarin de tijden kunnen afwijken.

Flexibele opvang

Er bestaat een ruime mogelijkheid van flexibele opvang zoals kinderopvang, voorschoolse opvang, buitenschoolse opvang, vakantieopvang en ruildagen. Kindercentrum Prinses Amalia is open van 06.30 tot 19.00 uur. Wanneer een ouder extra dagdelen wil afnemen of een ruildag wil inzetten is het belangrijk dat de groep dit toelaat qua aantal kinderen. Dit wordt gecheckt door de medewerker planning en plaatsing. Het kind wordt opgevangen in zijn eigen groep. Wanneer de groep die dag vol zit kan het kind opgevangen worden op de groep er naast, de clustergroep. Op dat moment ondertekent de ouder een toestemmingsverklaring. Voor het kind zijn de pedagogisch medewerkers van de groep ernaast bekend. In de ochtend en middag wordt samengevoegd en is er van elke groep 1 vaste pedagogisch medewerker aanwezig.

De pedagogisch beleidsmedewerker en coaching

De pedagogisch beleidsmedewerker/ coach bij Kindercentrum Prinses Amalia dragen bij aan de kwaliteit van de opvang en hebben twee belangrijke taken. Ze houden zich enerzijds bezig met de ontwikkeling en invoering van het pedagogisch beleid. Anderzijds coachen ze pedagogisch medewerkers bij hun werkzaamheden. De pedagogisch beleidsmedewerker ontwikkelt het pedagogisch beleid en het pedagogisch werkplan. De pedagogisch beleidsmedewerker heeft een taak bij het bewaken en invoeren van pedagogische beleidsvoornemens, zodat iedere medewerker werkt volgens dezelfde pedagogische visie. Naast het ontwikkelen van het pedagogisch beleid, zorgt de pedagogisch beleidsmedewerker als coach voor het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers worden gecoacht, begeleid en getraind bij de

Pedagogisch beleid (Visie)

dagelijkse praktijkwerkzaamheden.

Pedagogisch beleidsmedewerker & de beroepskracht-kind-ratio (BKR)

De pedagogisch beleidsmedewerker mag meetellen in de BKR wanneer deze als meewerkend coach op de groep staat. Dit geldt uitsluitend voor de tijd dat de pedagogisch beleidsmedewerker werkzaamheden verricht als pedagogisch medewerker, dat wil zeggen het verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen. De coaching uit zich dan, bijvoorbeeld, door het geven van voorbeelden, tips en nadere uitleg tijdens de werkzaamheden.

De pedagogisch beleidsmedewerker telt niet mee voor de BKR als hij of zij op de groep aanwezig is en coacht vanuit bijvoorbeeld een observerende rol. Dit geldt ook wanneer de coaching buiten de groep plaats vindt. De pedagogisch beleidsmedewerker telt ook niet mee voor de BKR als hij/zij niet gekwalificeerd is als pedagogisch medewerker.

Pedagogisch coach/beleidsmedewerker bij Kindercentrum Prinses Amalia

Het kindercentrum heeft er voor gekozen de functie van pedagogisch coach/pedagogisch beleidsmedewerker te combineren met de functie van leidinggevende. Het kindercentrum had coaching on the job al in haar beleid opgenomen. De leidinggevendenden waren al coachend op de groep aanwezig en Enver (jeugdhulpverlening) was ook al ingezet voor coaching on the job. De leidinggevendenden hebben hiervoor de opleiding coach/pedagogisch beleidsmedewerker gevolgd. De leidinggevendende zorgt voor het verbeteren van de pedagogisch kwaliteit van de werkzaamheden en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers. Iedere pedagogisch medewerker ontvangt jaarlijks coaching, ook pedagogisch medewerkers met flexibele inzet. De pedagogisch beleidsmedewerker staat niet formatief op de groep maar coacht vanuit een observerende rol.

Inzet Pedagogisch beleidsmedewerker / coach

Het aantal uur minimale inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach op jaarbasis is afhankelijk van het aantal fte aan pedagogisch medewerkers en het aantal kindercentra.

Berekening aantal inzet pedagogisch beleidsmedewerker:

HEDO: 35 FTE x 10=	350 uur per jaar (+ 100 uur pj voor 2 locaties= 450:52=8.6 u p.w.)
BSO: 13 FTE x 10=	130 uur per jaar (+ 350 uur pj voor 7 locaties= 480:52= 9.2 u p.w.)
50 uur per locatie=	300 uur per jaar +
Totaal aantal uren=	930 uur per jaar (= 18 uur per week)

De taken van de pedagogisch beleidsmedewerker/ coach worden verdeeld over de leidinggevendenden (van de dreumes/peutergroepen en BSO groepen), assistent leidinggevende, VVE coach, zorgcoördinator en 1 pedagogisch medewerker (vanaf december 2019). De leidinggevendenden/ assistent leidinggevende/ pedagogisch medewerker hebben de opleiding pedagogisch beleidsmedewerker/ coach gevolgd of volgen deze opleiding nog.

Verdeling van de uren van Coaching on the job door Enver ziet er als volgt uit:

Pedagogisch beleid (Visie)

HEDO groepen: 0.5uur X 9 groepen= 4.5 uur per week

BSO groepen: 0.5 uur X 6 groepen= 3 uur per week

Plus groepen: 1 uur X 3 groepen= 3 uur per week

Verdeling van de coaching-uren en verdere informatie over hoe wij de pedagogisch coach/ beleidsmedewerker inzetten zijn terug te vinden in het protocol 'Inzet pedagogisch coach'